

Nowości bibliograficzne

Przeciwpalne właściwości dzikiej róży

Lattanzio F., Greco E., Carretta D i wsp.: *In vivo anti-inflammatory effect of Rosa canina L. extract. J. Ethnopharmacol.* 2011, 137, 880-885.

Dzika róża (*Rosa canina* L.) jest przedstawicielem rodziny Różowatych (*Rosaceae*) rozpowszechnionym w całej Europie. Przeprowadzone w ostatnich latach badania kliniczne wykazały, że wyciągi wodno-alkoholowe z owoców i nasion dzikiej róży leczą zapalenie kości i stawów, uszkodzenia mięśni szkieletowych oraz reumatoidalne zapalenie stawów. Wyciągi wodno-alkoholowe z owoców i nasion dzikiej róży zawdzięczają to działanie lecznicze właściwościom przeciwbólowym i przeciwpalnym.

Wstępne badania wykazały, że wyciąg wodno-alkoholowy (1:1) z owoców dzikiej róży odznacza się silnym działaniem przeciwpalnym. W modelu karageninowym wyciąg ten podany dożołądkowo szczurom w dawce 200 mg/kg m.c. zmniejszał obrzęk łapy zwierząt o 78% w porównaniu do kontroli (fizjologiczny roztwór NaCl). W tej dawce działał on ponadto nieco lepiej od podanej taką samą drogą indometacyny w dawce 10 mg/kg m.c. (zmniejszenie obrzęku łapy szczurów o 63%).

Następnie autorzy badali właściwości ochronne wyciągu z dzikiej róży w odniesieniu do błony śluzowej żołądka szczurów poddanej szkodliwemu działaniu 96% alkoholu etylowego. Okazało się, że podanie dożołądkowe wyciągu z róży w dawce 200 mg/kg m.c., ochraniało błonę śluzową tego narządu o ok. 25% lepiej w porównaniu do kontroli (fizjologiczny roztwór NaCl) przed uszkodzającym działaniem etanolu. Oceny dokonywano na podstawie badań histopatologicznych. Badania te stwarzają nadzieję na praktyczne wykorzystanie wyciągu wodno-alkoholowego z owoców dzikiej róży w chorobie wrzodowej żołądka i dwunastnicy.

Przeciwiangiogenna aktywność szalwii lekarskiej

Keshavarz M., Mostafaie A., Mansouri K. i wsp.: *In vitro and ex viro antiangiogenic activity of Salvia officinalis. Phytother. Res.* 2010, 24, 1526-1531.

Angiogenezą określa się proces tworzenia nowych naczyń z istniejących już naczyń kapilarnych, co może być związane ze zmianami chorobowymi, jakie zachodzą w trakcie retynopatii cukrzycowej, miażdżycy, a także w okresie rozwoju i przerzutów nowotworów. A zatem hamowanie tego procesu jest jedną z możliwości leczenia niektórych chorób przewlekłych, w tym nowotworowych.

Szałwia lekarska (*Salvia officinalis* L.) odznacza się licznymi właściwościami biologicznymi, m.in. działaniem przeciwbakteryjnym, przeciwgrzybiczym, przeciwwirusowym, ściągającym, przeciwpalnym i zapobiegającym przerzutom komórek nowotworowych. Autorzy niniejszej pracy postanowili zająć się właściwościami przeciwiangiogennymi tej rośliny.

W badaniach użyto wyciągu etanolowego z ziela szalwii lekarskiej oraz frakcji heksanowej otrzymanej z tego wyciągu. Najpierw określano ich wpływ na przeżywanie hodowli tkankowej komórek pochodzących z nabłonka ludzkiej żyły pępowinowej. Stwierdzono, że frakcja heksanowa hamowała w 50% przeżywanie tych komórek w stężeniu 280 $\mu\text{g/ml}$, podczas gdy wyciąg etanolowy osiągał tę wartość przy stężeniu 420 $\mu\text{g/ml}$. Z kolei badania prowadzone przyżyciowo na aorcie szczura wykazały, że frakcja heksanowa hamowała angiogenezę w stężeniu 125 $\mu\text{g/ml}$, natomiast wyciąg etanolowy hamował angiogenezę w stężeniu 200 $\mu\text{g/ml}$. Z przeprowadzonych badań wynika, że frakcja heksanowa hamowała proces angiogenezy ok. 35% silniej w porównaniu do wyciągu etanolowego otrzymanego z ziela szalwii. Na tej podstawie można przyjąć, że zarówno wyciąg etanolowy z ziela szalwii, jak i frakcja

heksanowa uzyskana z tego wyciągu odznaczają się wyraźną aktywnością przeciwangiogenną. Stwarza to możliwości wykorzystania wyciągów i frakcji otrzymanych z tej rośliny w praktyce, jako substancji zapobiegających niekorzystnym skutkom rozwoju niektórych przewlekłych chorób cywilizacyjnych.

Morwa biała leczy zaburzenia przemiany lipidowej

Aramwit P., Petcharat K., Supasyndh O.: Efficacy of mulberry leaf tablets in patients with mild dyslipidemia. Phytother. Res. 2011, 25, 365-369.

Wcześniejsze badania kliniczne, z udziałem pacjentów chorych na cukrzycę, nie dały jednoznacznej odpowiedzi co do wpływu liści morwy białej na towarzyszącą tej chorobie hiperlipidemię. Autorzy tej pracy postanowili przeprowadzić podobne badania z pacjentami o zaburzonej przemianie lipidowej, ale nie chorującymi na cukrzycę. W badaniach uczestniczyło 26 pacjentów w wieku 20-60 lat, w tym 4 mężczyzn

i 19 kobiet. Oznaczenia analityczne wskazywały, że przed rozpoczęciem badań zawartość cholesterolu całkowitego w ich surowicy krwi wynosiła średnio 225 mg/dl, triglicerydów – 111 mg/dl, cholesterolu LDL – 152 mg/dl, i cholesterolu HDL – 43 mg/dl.

Pacjenci przez 12 tyg. leczeni byli preparatem zawierającym w 1 tabletkę 254,8 mg sproszkowanych liści morwy białej (*Morus alba* L.) o zawartości 0,367 mg aktywnego składnika – 1-dezoksynojirimycyny. Przyjmowali oni ten preparat 3 razy dziennie przed posiłkami. W tym czasie pacjenci byli na diecie niskotłuszczowej. Po zakończeniu badań stwierdzono, że poziom cholesterolu całkowitego obniżył się o 4,9%, triglicerydów o 14,1%, a cholesterolu LDL o 5,6%. Natomiast poziom cholesterolu HDL podwyższył się w tym czasie w surowicy krwi pacjentów o 19,7%. Z tego punktu widzenia wpływ badanego preparatu na zaburzoną przemianę lipidową był wyraźnie zaznaczony. A zatem tabletki ze sproszkowanymi liśćmi z morwy białej można uznać za środek skuteczny w leczeniu chorych z umiarkowaną dyslipidemią.

*Wybór i opracowanie
Prof. dr hab. Bogdan Kędzia*